

15 Μαρτίου, 1996

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΑΥΔΑ ΤΙΛΒΙΑΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 733/93)

Φορολογία — Φορολογία κληρονομιών — Καθορισμός αξίας μετοχών
εταιρειών — Χρόνος καθορισμού του ύψους των χρεών της κληρο-
νομίας — Τόκος επί του φόρου.

Οι αιτητές προσέφυγαν κατά του φόρου κληρονομίας που επεβλήθη 5
θρηκε στην κληρονομία της οποίας ήταν διαχειριστές.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφά-
σισε ότι:

Ο Έφορος καθόρισε την αξία των μετοχών στη βάση της αξίας της 10
ακίνητης ιδιοκτησίας τους, η οποία μάλιστα συμφωνήθηκε με τους αι-
τητές. Οι 3 εταιρείες ασχολούνται με την αγοραπωλησία και ανάπτυ-
ξη ακίνητης ιδιοκτησίας και η αξία των μετοχών τους καθορίζεται 15
κατ' αναλογία από την αξία του καθαρώς ενεργητικού τους κεφαλαί-
ου.

Είναι νομικά εσφαλμένη η εισήγηση των δικηγόρων των αιτητών 20
πως στην περίπτωση των χρεών της περιουσίας του αποβιώσαντος
εφαρμόζονται οι διατάξεις του Άρθρου 23 του περί Φορολογίας των
Κληρονομιών Νόμου του 1962, Ν. 67/62, γιατί το Άρθρο τούτο ρυθ-
μίζει τον καθορισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων του απο-
βιώσαντος κατά τον χρόνο του θανάτου του, όχι όμως και τα χρέη
του. Ο καθορισμός των χρεών ρυθμίζεται στο Άρθρο 25 του Νόμου,

5 που αφορά γενικά στις εκπτώσεις που παραχωρούνται κατά τον υπολογισμό της αξίας της περιουσίας αποβιώσαντος. Η ρύθμιση αυτή, είναι προς όφελος της περιουσίας γιατί, ένα χρέος που οφείλεται κατά το χρόνο του θανάτου ασφαλώς αυξάνεται μέχρι του χρόνου πληρωμής.

10 Τέλος, και σε ό,τι αφορά τον τόκο, το Άρθρο 44 του Νόμου προβλέπει πως καταβάλλεται τόκος 6% ετησίως επί του πληρωτέου φόρου κληρονομιάς μετά την πάροδο 12 μηνών από την ημέρα του θανάτου του αποβιώσαντος μέχρι της ημερομηνίας πληρωμής, ανεξάρτητα από οποιονδήποτε στο μεταξύ υποβολή ένστασης στην απόφαση του Εφόρου.

15 *Η προσφυγή απορρίπτεται με £300 έξοδα.*

Προσφυγή.

20 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των Καθ' ων η αίτηση να επιβάλλουν φόρο κληρονομιάς στους Αιτητές.

Ξ. Κληρίδης, για τους Αιτητές.

25 *Στ. Ιωσήφ, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

30 ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Οι αιτητές είναι διαχειριστές της μεγάλης περιουσίας του μ. Berge Tilbian, που απεβίωσε στις 19.11.79. Ο πληρωτέος φόρος κληρονομιάς υπήρξε το αντικείμενο πολλών και μακρόχρονων διαπραγματεύσεων μεταξύ των αιτητών και του Εφόρου, χωρίς να γίνει οποιαδήποτε διευθέτηση. Στις 24.9.91 ο Εφορος έστειλε στους αιτητές ειδοποίηση σύμφωνα με την οποία
35 η αξία της περιουσίας υπολογίστηκε σε £273,128. Ο πληρωτέος φόρος κληρονομιάς είναι £154,173 με τόκο 6% ετησίως από 23.5.1990, επί ποσού £106,158.

40 Με την παρούσα προσφυγή προσβάλλεται η επίδικη φορολόγηση για τους εξής λόγους:

- (α) Η αποτίμηση της αξίας των μετοχών, από τον Έφορο, τις οποίες κατείχε ο αποβιώσας σε 3 ιδιωτικές εταιρείες, Aspelia Estates Ltd, River Estates Ltd και Seven

Investments Ltd, είναι εσφαλμένη, δεδομένου ότι καθορίζεται σε πολύ ψηλότερη από την πραγματική.

- (β) Ο αποβιώσας χρωστούσε κατά το χρόνο του θανάτου του £177,000 στην τράπεζα Λόμπαρτ. Είναι δεκτό πως η τράπεζα εδέχθη προς εξόφληση ποσό £60,000. Εισηγούνται λοιπόν οι διαχειριστές πως ο Εφορος θα έπρεπε να θεωρήσει πως η περιουσία του αποβιώσαντος όφειλε £117,000, και να το αφαιρέσει από το συνολικό ποσό της αξίας της περιουσίας, αντί £60,000 που στην πραγματικότητα πληρώθηκε. 5 10
- (γ) Δεν λήφθηκε υπόψη χρέος ύψους £46,425 της Aspelia Estates Ltd, και, 15
- (δ) Εσφαλμένα επεβλήθη τόκος 6%, όπως αναφέρεται πιο πάνω. 15

Πρέπει να πω ότι οι πιο πάνω ισχυρισμοί αντικρούονται, ο καθένας ξεχωριστά, στη γραπτή αγόρευση της δικηγόρου της Δημοκρατίας και συμφωνώ απόλυτα με τη νομική συζήτηση που κάμνει. Γι' αυτό θα είμαι σύντομος. 20

Αναφορικά με το πρώτο ζήτημα, οι δικηγόροι των αιτητών εισηγούνται πως η αξία των μετοχών δεν είναι αυτή που καθόρισε ο Εφορος αλλά πολύ χαμηλότερη. Διατείνονται, συγκεκριμένα, πως ο Εφορος όφειλε να λάβει υπόψη του πως οι τρεις εταιρείες ήσαν ιδιωτικές και ότι μετοχές ιδιωτικών εταιρειών δεν πωλούνται εύκολα στην αγορά, όταν μάλιστα, όπως ισχύει και εδώ, ο αποβιώσας δεν είχε την πλειοψηφία των μετοχών και έλεγχο των εταιρειών. 25 30

Η πιο πάνω θέση είναι νομικά αστήρικτη. Ο Εφορος καθόρισε την αξία των μετοχών στη βάση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας τους, η οποία μάλιστα συμφωνήθηκε με τους αιτητές. Οι 3 εταιρείες ασχολούντο με την αγοραπωλησία και ανάπτυξη ακίνητης ιδιοκτησίας και η αξία των μετοχών τους καθορίζεται κατ' αναλογία από την αξία του καθαρώς ενεργητικού τους κεφαλαίου. 35

Το χρέος της περιουσίας του αποβιώσαντος, ύψους £117,000 προς την τράπεζα Λόμπαρτ, διευθετήθηκε με την πληρωμή ποσού £60,000 και τούτο γιατί η τράπεζα εδέχθη πως η περιουσία εδικαιούτο στη μείωση του χρέους, επειδή ετύγχανε των ευεργετημάτων του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών Νόμου. Αυτό είναι το πραγμα- 40

ματικό ποσό που πληρώθηκε ως χρέος της περιουσίας. Είναι νομικά εσφαλμένη η εισήγηση των δικηγόρων των αιτητών πως στην περίπτωση των χρεών της περιουσίας του αποβιώσαντος εφαρμόζονται οι διατάξεις του Άρθρου 23 του περί Φορολογίας των Κληρονομιών Νόμου του 1962, Ν. 67/62, γιατί το Άρθρο τούτο ρυθμίζει τον καθορισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων του αποβιώσαντος κατά τον χρόνο του θανάτου του, όχι όμως και τα χρέη του. Ο καθορισμός των χρεών ρυθμίζεται στο Άρθρο 25 του Νόμου, που αφορά γενικά στις εκπτώσεις που παραχωρούνται κατά τον υπολογισμό της αξίας της περιουσίας αποβιώσαντος. Η ρύθμιση αυτή, λέγω παρεμπιπτόντως, είναι προς όφελος της περιουσίας γιατί, ένα χρέος που οφείλεται κατά το χρόνο του θανάτου ασφαλώς αυξάνεται μέχρι του χρόνου πληρωμής. Επομένως, αφαιρείται από την περιουσία του αποβιώσαντος μεγαλύτερο ποσό, και έτσι μειώνεται ο φόρος κληρονομίας πάνω σ' αυτή.

(γ) Αναφορικά με το χρέος των £46,000, της εταιρείας Aspelia Estates Ltd, η εισήγηση του δικηγόρου των αιτητών είναι πραγματικά αβάσιμη. Ελήφθη υπόψη μεγαλύτερο ποσό, ήτοι £71,263, αντί £46,425.

Τέλος, και σε ό,τι αφορά τον τόκο, το Άρθρο 44 του Νόμου προβλέπει πως καταβάλλεται τόκος 6% ετησίως επί του πληρωτέου φόρου κληρονομίας μετά την πάροδο 12 μηνών από την ημέρα του θανάτου του αποβιώσαντος μέχρι της ημερομηνίας πληρωμής, ανεξάρτητα από οποιανδήποτε στο μεταξύ υποβολή ένστασης στην απόφαση του Εφόρου.

*Η προσφυγή απορρίπτεται με
£300 έξοδα.*